

Sopelmen

NESODDEN
HISTORIELAGS
ÅRSSKRIFT

2008

INNHold	Side
Historien om Hilda Hella	4
Mennesker jeg møtte	9
Min skolevei	15
Slekten Kjensli i Amerika	20
De tre husmannsplassene Kvistemyr, Krøkla og Orebukta	27
Utskrevne hester	41
Det gamle gårdsarkivet	44
Gaver til Nesodden Historielag	47

Forsidebildet: Høyonn på Gulstad gård rundt 1930.

Foto gitt av Sidsel Jacobsen

Artikkelforfattere i Sopelimen 2008

*Anne Berit
Wigmostad*

*Lasse A.
Andresen*

*Bjørg
Gulbrandsen*

*Leiv
Bjerøe*

*Herlaug
Amundsen*

*Harald
Lorentzen*

Redaktør av Sopelimen 2008: Harald Lorentzen

Redaksjonskomité for Sopelimen 2008:
Styret i Nesodden Historielag

Historien om Hilda Hella

Av Anne Berit Wigmostad

Vi må over til vårt naboland i øst for å finne starten på historien om Hilda Hella, damen som var en medvirkende årsak til at forsamlingslokalet Sandvang ble reist.

Vi starter med hennes bestemor, Kaisa Eriksdatter. Hun var født i Älgå ved Arvika i Sverige 2. november 1817. Den 19. mars 1843 fikk hun en datter med Anders Nilson uten å være gift. Datteren fikk navnet Johanne. Dette skulle senere blir mor til Hilda Hella.

Det var vanskelige tider på den svenske landsbygda i disse årene, og lettere var det ikke å ha et barn, men ingen mann til å forsørge seg. Den 4. november 1856 tok Kaisa med seg sin datter Johanne og utvandret fra Fjell i Högerud i Värmland til Nesodden.

Hilda Hella.

Kaisa tok tjeneste på Svestad gård, og her traff hun en tjenestegutt som het Lars Johannesen, og bryllupsklokkene slo sine slag den 19. april 1857 da de ble gift.

Den 9. juni 1859 får Kaisa og Lars en sønn som får navnet Johan Edvard. De bor da på Garderbraaten i Frogn. Datteren Johanne var da blitt 16 år, hun var konfirmert i Nesodden kirke året før, og nå hadde hun fått tjeneste oppe på To gård.

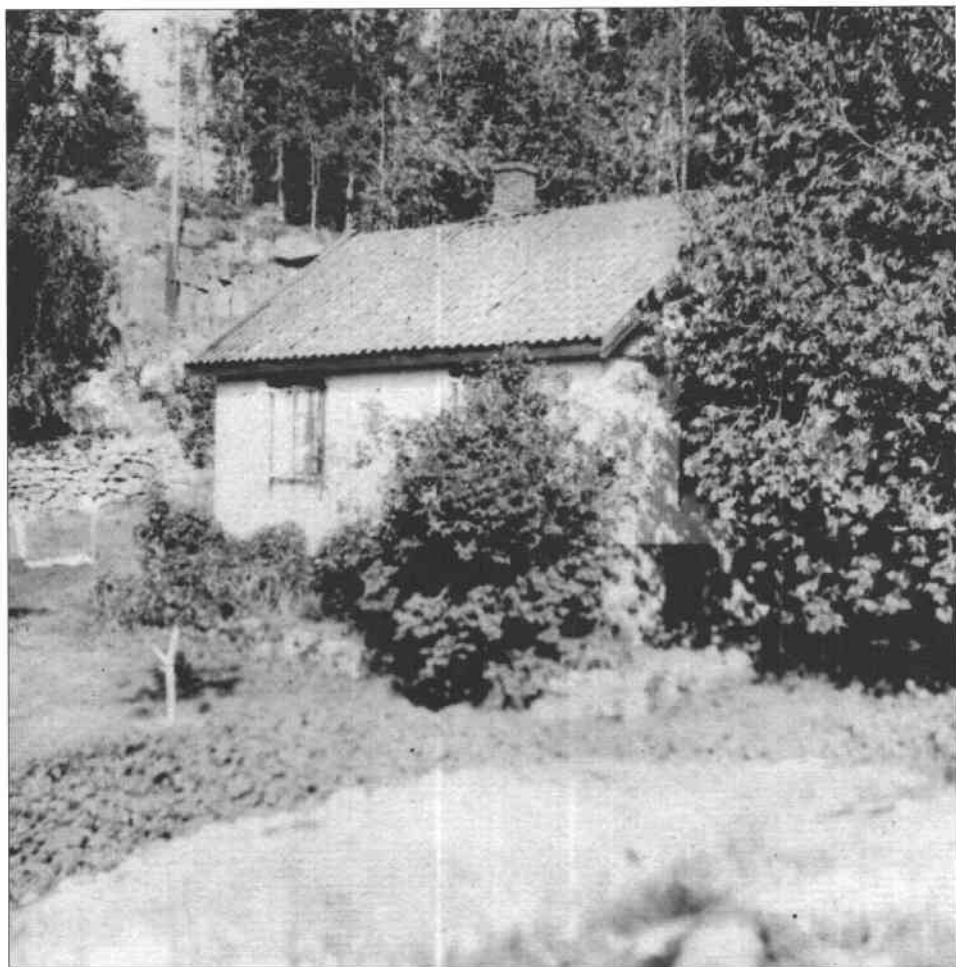

Plassen Hella ligger nederst i Svøstadbakken.

Ved folketellingen i 1865 kan vi lese at Kaisa og mannen Lars Johannesen, samt sønnen Johan Edvard, bor på Garderbråten i Frogn. Det var nok ikke så greit med dem, for Lars var "Husmann uten jord".

Johanne hadde nå flyttet fra To gård og hadde tjeneste på Koppe-
rud. Husmannsfolkene flyttet mye, og denne lille familien gjorde også dette. Kaisa og Lars, og sønnen som nå var 16 år gammel, finner vi i 1875 på husmannsplassen Grøstadstranda inne i Bunnefjorden.

Hvordan går det så med Johanne i disse årene? Hun finner seg en kar som heter Hans Olsen, han er 46 år gammel, født i Frogn, men oppvokst på Nesodden. Johanne og Hans gifter seg 12. januar 1868 i Nesodden kirke. Grunnen var innlysende, Johanne hadde født en

Det var her på Hella Hilda vokste opp.

datter 6 måneder tidligere da Karen Elise kom til verden 21. september 1867.

De hadde også fått seg et lite krypinn på husmannsplassen Fundingrudhaugen. Det blir et kortvarig ekteskap, for da lille Karen Elise blir døpt 9. mars 1868, ja, da var far Hans Olsen død (29. februar 1868).

Hildas pleieforeldre Anne Mathea Johansen og Knut Knutsen.

Johanne som ble enke må ut og ta tjeneste, noe hun får på nabo-gården Svestad som budeie, der moren hennes hadde tjent over 10 år tidligere. De bor fortsatt på Fundingrudhaugen i 1875, og barnet blir forsørget av Nesodden fattigvesen.

Som sin mor Kaisa fant Johanne også sin nye mann blant tjener-skapet på Svestad gård. Som Johanne selv var også han svensk, Albin var navnet hans. Det ble ikke slik Johanne hadde ventet, det ble graviditet og fødsel, men intet giftemål. Den 22. februar blir et pikebarn født. Da hadde Johanne reist fra Svestad og hjem til mor Kaisa og hennes mann på Grøstadstranda.

Johannes datter ble døpt til Hilda Lovise.

Hvordan gikk det så med Johanns førstefødte datter? Jo, Karen Elise vokste opp og ble konfirmert 1. oktober 1882, da oppholdt hun seg på Søndre Flateby. Trolig var hun satt bort i barneårene, siden det var Nesodden fattigvesen som betalte for henne.

Hun ble ikke gammel Karen Elise, hun døde bare 15 år gammel 17. juli 1883, da hun bor på gården Agnor.

Hilda Lovise ble nok også tidlig satt bort, da hun blir konfirmert i 1891, bor hun hos pleieforeldre Knut Knutsen og Anne Mathea Johansen på den lille plassen Hella nederst i Svestadbakken.

Johanne ble så kjent med feieren Fritjof Jensen som bodde på Slottet i Frogn. Det ble giftemål 22. mars 1885 mellom Johanne og Fritjof. Hvor de oppholder seg de kommende år er usikkert, men i år 1900 bor de like nedenfor Johanns datter Hilda, nemlig på Granerudstøa. Nå er ikke lenger Fritjof feier, men derimot "gartner".

Muligens var det ikke så lenge han fikk arbeide som gartner på Granerudstøa, for snart ble det jo anlagt oljeanlegg der nede. Vi vet imidlertid at de i 1915 bor på den lille plassen Rødhullet på oversiden av vestre Langfjeld på Fagerstrand. Her dør Fritjof dette året.

Johanne flytter nok ut herfra og opp til Lillemyr (rett på oversiden av nåværende bussgarasje). Her bodde jo en annen svensk dame (som er omtalt i en annen artikkel i "Sopelimen 2008"). Johanne blir 81 år gammel og går bort i 1924.

Hilda ble flink med søm, og vi vet at hun var flere steder på Nesodden og sydde for folk.

Itellingen for 1900 finner vi henne på gården Kjensli, hvor hun er «tilstedeværende haandverkerske» og sydame. Vi finner henne også som fadder til flere barn i pleiemorens familie.

Hun vasket også kontorer på Granerudstøa. Samtidig tok hun seg av sine pleieforeldre da de ble gamle. Et av barnebarna til Matheas søster fortalte nylig at hun måtte hjelpe Hilda å se etter Mathea da Hilda skulle ned og vaske på Granerudstøa. Mathea var da gammel og lå til sengs. Hilda overtok "Hella" da pleieforeldrene døde, og hun bodde om sommeren i uthuset på Hella mens hun leide ut huset til sommergjester. Da Hilda døde på gamlehjemmet i 1963-64, ble det ryddet i Hella. På loftet kunne de bl.a. finne hankeløse kopper, ødelagte lysestaker sirlig pakket ned i avispapir, ingenting skulle kastes, må vite, det kunne jo komme til nytte engang.

Mennesker jeg møtte

Av Bjørg Gulbrandsen

Tiden er inne for nok et bidrag til "Sopelimen". Tema etter tema blir forkastet, men kanskje "Mennesker jeg møtte"?

I løpet av de 68 årene jeg har bodd her på Fagerstrand, har det blitt mange kjente og kjære. Selvsagt må det bli de første naboene jeg møtte her: Emma og Aksel Karlsen på Fredbo.

Grunnen var at de hadde en datter som heter Reidun, riktignok er hun 1½ år yngre enn meg, men vi ble gode venninner, noe vi fremdeles er. Men det var jo foreldrene jeg skulle skrive om.

Aksel var ekte Fagerstrand-gutt født 6.2. 1901. Han var den første som ble døpt i det som den gang het Gjøfjeld kapell (nå kirke), som ble innviet 17. mai samme år. Tiden gikk, og han fikk jobb som reve-røkter på Toppen gård ved Gjøfjeld. Det var faktisk den første sølv-revfarmeren i Norge. Så hadde det seg slik at en ung pike fra Sunne i Sverige kom til samme sted som tjenestejente. Det var Emma Bäcklund født 21.10.1901.

Dette passet perfekt. Gudene Amor traff med sin pil, og Emma Karlsen var et faktum. De fikk hus hos Aksels foreldre, som eide Lillemyr på Fagerstrand. Aksel arbeidet nå på Nesodden Sag & Høvleri. Lillemyr ble imidlertid solgt, og Emma og Aksel fikk husrom på "Saga". Det ble en travel tid for Emma. I løpet av fem år fra 1922 til 1927 kom fire gutter til verden, Sigurd, Kåre, Olav og Gunnar. Aksel var en flink arbeidskar og ble etter hvert sagmester. Han arbeidet også på saga på Hallangen en tid, man måtte arbeide der det var jobb å få i de dager, særlig utenfor sesongen. Jeg kan huske han skar torv på "Gjøfjeldmåsan". Sine siste arbeidsår leide han "Gjøfjellsaga" og jobbet for seg selv der. Han hadde ofte noen

Mor Emma med fra venstre barna Sigurd, Kåre, Olav og Gunnar. Innfelt Tulla og Erling.

trofaste hjelpere, men de var nok mer til heft tenker jeg. Tre av barna til Emma og Aksel kjøpte tomter og bygde hus like ved saga. Det var stor stas å gå til bestefar og spise matpakke, ekstra stas var det jo at det var bestemor som hadde sendt med matpakker, hun visste jo at barnebarna ville komme. Det var jo hyggelig for alle parter. Aksel var meget nøye, en flink og trofast sliter, aldri noe tull med han.

Men tilbake til yngre år. I 1929 kjøpte de tomt nesten tvers over veien for Lillemyr, der ble Fredbo det nye hjemmet. (Begge stedene ligger like ved Bussgarasjen på Fagerstrand.) En attåtnering ble det plass til der. I noen år var det både

mink og sølvrev der, Dyrene var det Johnsen på "Saga" som eide, men Aksel var røkteren, og burene sto på Fredbo. Dette fortalte sønnen Gunnar meg, revematen som fisk og slakteavfall ble malt på en kvern. Denne kverna hadde Gunnar tatt vare på. Jeg fikk den, og nå står den på Fundingrudhuset. Tusen takk, Gunnar. Historie er viktig. Det ble også familieførøkelse, nok en gutt, Erling, så dagens lys i 1931, og i 1936 kom jenta Reidun som en god nummer seks. Tidsklemma som det heter nå, var ikke oppfunnet, men fritid var nok et ukjent begrep. På toppen av en stor barneflokk bodde også Aksels søster der. Hun var fullstendig pleiepasient og nøt godt av Emmas omsorg i mange år.

Gutter i den verste vokse- og spisealderen i krigsårene var nok

Emma Karlsen på Fredbo, slik mange husker henne.

Aksel og Emma Karlsen Fredbo.

ikke bare spøk. Det var noen få mål jord til Fredbo, to kuer, en gris og noen høner samt poteter hjalp på. Emma la aldri helt vekk sitt svenske morsmål. Hun arbeidet bestandig, men klaget aldri. Hun tok de strøjobbene som var. Hvis det var noen minutter som kunne bli ledige ventet symaskinen, noe å sy eller reparere bestandig. Emma kunne så mye, også med veven. Hun tryllet fram flotte løpere og puter, for ikke å snakke om utallige meter med flotte filleryer. Det kan jo være så mangt, men de Emma vevde var faste og fine. Helt perfekte. De prydet mange gulv i årevis. Noen av dem ligger nå på gulvet i – ja nettopp – Fundingrudhuset. Brødbaking var jo en daglig foreteelse.

Vi som har levd en stund, husker "Feriehjemmet for slitne husmødre" på Svestad. Emma jobbet der i mange sesonger. Hun syklet fram og tilbake. Jeg kan tenke meg hun var sliten selv også. Årene gikk og barna giftet seg og fikk sine egne hus, men

til tider var det flere på Fredbo enn noen gang. Det var bestandig åpent hus på Fredbo, alle var velkommen så vel familie som venner og naboer.

Fersk gjærkringle med nykokt kaffe ved kjøkkenbordet var godt for både legeme og sjel, bestandig koselig.

Så begynte hun med det som gjorde henne berømt. Hun begynte å bake flatbrød, løvtynt og kjempegodt. Et bryggerhus beregnet til klesvask ble nytt innvendig, linoleum på gulvet, kritthvite gardiner og alt gullende rent. Det var i 1967 eller 68. Da kunne hun etter endt dag gå over tunet til et ryddig hus. Da ble det virkelig fart over bakingen. Etter hvert som julen nærmet seg, hørtes dunk-dunk fra kjevlingen nesten døgnet rundt.

Under taket var det hengt opp metervis med lange "kosteskaft", der hang store plastikkposer med 1 kg. flatbrød i hver tett i tett. Jeg skulle gjerne ha visst hvor mange kilo det ble i årenes løp. Sikkert er det at alle måtte ha Emmas flatbrød til mølja til jul. Hun het bare Emma, men jeg sa og sier fortsatt fru Karlsten. Det hadde nok noe med at jeg bare var seks år første gang jeg så henne, og det ble et livsvarig vennskap.

Som før sagt ble det seks barn og like mange svigerbarn, 17 barnebarn og 36 oldebarn.

Når julen nærmet seg, ble det handletur. Alle skulle selvsagt ha julegaver. Jeg tror årets høydepunkt var når alle var samlet på Fredbo til mølje like før jul (det må kanskje nevnes at mølje er kjøttkraft med eller uten ekstra fett med flatbrødbiter samt krydder).

Det ble fort 60 mennesker, det kunne nok bli litt trangt, men er det hjerterom, er det som kjent husrom. Hun fikk nok god hjelp av "jentene" denne dagen, det var jo en selvfølge. Dette var koselig for alle parter, tradisjoner må vi ta vare på. Det bør nevnes at Emmas flatbrøddoppskrift fremdeles er i bruk i nabolaget.

Det skjer ting i livet som man kan unnvære. Emma og Aksel fikk to store sorger, den gamle Nesoddbåten "Drøbak" ble i 1965 solgt til en reder i Midtøsten og fikk navnet "Doris Barbara". Noen av det

gamle mannskapet skulle være med båten ned. Dessverre forliste båten i Den persiske bukt 20. juni, og yngstegutten Erling omkom. I 1987 døde eldstesønnen Sigurd. Året etter måtte Emma følge Aksel til graven. Det var hardt for Emma, og hun minket på bakingen. Det var jo tungt for armer og rygg selv om hun hadde vendt seg til å sitte og kjevla. I 1990–91 var det helt stopp, men hun hadde kommando'n når datter og datterdatter skulle bake flatbrød til jul. Ingen jul uten Emmas brød.

Av de seks barna var det nå igjen fire. Reidun, Gunnar, Ola og Kåre samt svigerdøtrer, som stilte opp, likedan svigersønn.

Så ble det helt stille, hun orket ikke mer. Ikke noe dunk-dunk fra bakstehuset. Det var liksom noe som manglet i nabolaget. Hun var hjemme så lenge det lot seg gjøre med god hjelp fra "jentene". På slutten var de der dag og natt på skift. Med tiden ble det for vanskelig, så de tre siste årene var hun på Nesoddtunet. Hun døde 9.2.1996. Den lille damen med det store hjerterommet ble savnet av mange.

Takk til Reidun for lånet av fotografier og koselig prat om hennes foreldre og mine gode gamle naboer Emma og Aksel Karlsen.

Min skolevei

Av Herlaug Amundsen – født Johansen

Dette er en liten historie om hvordan barns skolevei på Nesodden kunne være i tiden 1947–1953. I forhold til i dag kan det neppe sammenlignes. Hvis skoleveien i dag er mer enn to kilometer, har man krav på skoleskyss. Slik var det ikke i den tiden mine søsken og jeg gikk på Berger skole. Vi gikk på skolen annenhver dag til å begynne med, etter hvert ble det hver dag for de eldste av oss.

Vi bodde på Solstad ved Kavringstrand fra 1944 til 1953, og det var ingen fast veiforbindelse derfra. Ildjernet lå "ytterst", innenfor lå en bitte liten øy som ble kalt "Sutern", og så kom stedet som het Solstad, og det tilhørte fastlandet. Vi måtte ro fra Solstad til Kavringstrand og omvendt. Det var mulig å klatre opp fjellet til Varden, men det var en strabasiøs tur – som neppe egnet seg for barn. Vinterstid var det direkte farlig. Hele familien fikk god trening i å ro, for det ble mange turer mellom Solstad og Kavringstrand, og spesielt for moren vår som rodde fram og tilbake flere ganger pr. dag.

I vinterhalvåret var det ikke mange fastboende på stedet, men vi var seks søsken, så alene var vi aldri. At vi lærte å svømme svært tidlig var helt nødvendig, for det hendte vi falt i sjøen – og ikke så sjelden heller. Min yngste søster Astrid lærte å svømme da hun var tre år, og alle kunne svømme før vi begynte på skolen.

Nummer to, tre og fire i søskenflokket gikk på Berger skole, jeg gikk alle syv årene der. Når vi skulle på skolen, måtte vi som de fles-

te andre jenter ha sløyfe i håret, uansett om vi ville eller ikke. For min del måtte jeg ha sløyfe helt til jeg gikk i 7. klasse.

Oppdragelsen var nok også annerledes den gang i forhold til i dag. Når barn møtte voksne, hilste vi høflig og til og med neiet eller bukket.

Skoleveien

Når vi skulle på skolen, måtte vi først til Kavringsstrand brygge, og startet derfra på skoleveien videre. Først var det ca. 260 trappetrinn opp, og deretter videre på veien til Flaskebekktjernet. Enten valgte vi å gå "snarveien" over Skoklefaldgårdene, eller så gikk vi ned til Flaskebekk-krysset, forbi butikken til Sæborg og videre til Skoklefald kapell – og deretter opp til Berger skole. Dette var en lang vei å gå for syv år gamle barn. Hvis vi gikk alene, gikk vi aldri "snarveien" – for det var litt skummelt syntes vi.

Våre foreldre hadde gjort avtaler med noen av familiene vi passerte på vei til skolen, bl.a. familien Sørensen og Evensen. De passet på oss, og vi fikk som regel følge til skolen.

Vinteren var den verste tiden for store og små. I den kaldeste perioden fikk vi ta båten fra Kavringsstrand brygge til Nesoddtangen brygge. Deretter var det buss videre til Berger skole. Men det hendte at båten var forsinket, og bussen hadde kjørt. Da var det bare å gå den lange veien – det var lenge til neste buss. Hjem fra skolen var det sjelden aktuelt å bruke buss og båt, det var å bruke apostlenes hester uansett vær. Den siste delen, dvs. ned alle trappene, var farlig vinterstid. Det var et rekkverk på ytterkant, men det hendte mer enn en gang at en av oss holdt på å skli under. Vi får si at "lykken ofte var bedre enn forstanden".

Strengt på skolen

Når vi kom fra skolen, gikk vi ned til Kavringsstrand brygge, og da hadde vi vår faste rutine. Vi hadde et skjerf som vi vinket med – det var signalet til moren vår. Hun låste småsøsken inne i huset, slik at de ikke skulle falle i sjøen. Så rodde hun alt hun kunne for at hun skulle være borte kortest mulig tid.

Berger skole, det var dit Herlaug gikk på sin lange skolevei.

Et lite eksempel på hvor strengt det var på skolen for ca. 60 år siden: Min yngre søster Aud sluttet tidligere enn meg, jeg hadde fortsatt en time eller to igjen. Lærer Lofstad var en omsorgsfull lærer, og han tillot at min søster fikk sitte og tegne bakerst i klasserommet vårt. Men hun måtte ikke snakke. Men slik var ikke skolens reglement, og min søsters lærerinne var opptatt av at reglementer skulle holdes. Utenfor skolen stod det et skilt med to skolebarn. Det var strengt forbudt å være innenfor skoleområdet når man ikke hadde noe der å gjøre, og Aud måtte i en periode i allslags vær stå utenfor skiltene og vente til jeg var ferdig for dagen. Det endte i alle fall godt, for lærer Lofstad sørget for at Aud igjen fikk sitte bakerst i klasserommet vårt.

Mat i kuldeperioden

Vi husker at vinteren 1949 var ekstremt kald, og at det la seg mye is på sjøen. Vi kom ikke på skolen på 14 dager. Vi felte mange tårer, for

skolen var stedet vi kunne få snakke med noen utenom familien. Det var takket være mannskapet på Nesoddbåten at vi etter hvert kom på skolen igjen. Det var så mye is at det ikke var mulig å ro til brygga, men kapteinen kjørte så nær Solstad som han kunne, og så heiste mannskapet oss opp i båten.

Landhandler Grøstad ved Flaskebekk brygge hadde skjont at moren og faren vår ikke hadde mulighet til å gjøre ukehandel slik de pleide. På eget initiativ kontaktet han mannskapet på Nesoddbåten og ba om at de gjorde et forsøk på å bringe en kasse melk og en kasse med vanlige varer til oss. Det var tider det – hvor man tok vare på hverandre!

En gang i denne kuldeperioden klatret moren og faren vår opp fjellsiden til Varden. Deretter gikk de fra Varden til landhandler Grøstad. Der fylte de ryggesekkene sine med det de kunne make å bære, og så gikk de samme veien tilbake. Det gikk mange timer for å handle. Jeg som eldste jente var ni år, og mens våre foreldre var borte, hadde jeg ansvar for mine tre yngre søsken på syv, fem og tre år.

Noe å gjøre utenom skolen

Men selv om vi bodde langt unna sivilisasjonen, fikk vi allikevel være med på noe. Skiforeningen arrangerte kurs på jordet fra Berger skole og ned til Skoklefald gård. Det var i 1951. De dagene vi skulle på skiskolen, var det ikke bare ransel vi skulle bære opp alle trappene. Vi måtte ha beksømstøvler på bena, og treski og staver skulle også være med – i tillegg til ransel. En av disse gangene falt jeg i sjøen, mellom brygga og robåten. Straffen for det var at jeg måtte bli med hjem igjen, og jeg gråt mine bitre tårer for at jeg ikke fikk gå på skolen med tilhørende skiskole.

I "potetferien" som vi kalte det den gang – da kunne vi tjene penger. Vi plukket poteter på Skoklefald gård i flere år, og vi kan ennå fornemme smaken av lapskausen vi fikk servert i pausen.

Det var noe som het Barnemisjon på den tiden, og vi som ikke hadde så mange fritidstilbud, ønsket selvfølgelig å få være med der. Dette var samlinger etter skoletid. Men vi fikk ikke lov av lærerne,

for den veien vi da måtte gå hjem om kvelden ble ansett som altfor farlig. Dette kunne ikke lærerne ta ansvar for, naturlig nok.

Vi flytter

14. oktober 1953 (14. oktober ble kalt flyttedagen) flyttet vi til Fjellstrand, og da var vi endelig kommet til sivilisasjonen. Faren vår rodde flyttelasset fra Solstad til Fjellstrand brygge – i to omganger. Birger Karlsen kjørte flyttelasset med lastebilen sin til Fredheim på toppen av Seterveien. For barn i dag høres nok denne historien helt uvirkelig ut – men den er sann.

Slekten Kjensli i Amerika

Av Harald Lorentzen

10. mai 2008 var en helt spesiell dag for seks amerikanske borgere. Denne dagen skulle de besøke sine "norske røtter".

Nancy Parker og hennes datter, Carl William Asp og hans kone og to barn kom den lange veien fra Ohio til Nesodden. Hva var grunnen? Jo, de var fra Kjensli-slekten på Nesodden.

Vi må begynne vår søken etter slektsnavnet Kjensli så langt tilbake som 17. mai 1827. Da ble det på Glenne gård i Frogn født en gutt som ved dåpen fikk navnet Andreas Hansen. Hans foreldre var Hans Baltzersen og Berthe Mathiasdatter.

Siden vi her er mest opptatt av slektsnavnet, skal vi ikke dvele så mye med disse foreldres forfedre, det er en annen historie.

Andreas Hansen vokste opp og giftet seg med Regine Johansdatter, en fem år yngre kvinne som kom fra plassen Bæk ved Neset. Andreas kjøpte plassen Kjensli i 1872 for 400 spesidaler. Han var eier av gården fram til 1901 da hans svigersønn Andreas Andresen overtok gården.

Regine døde allerede 3. desember 1894 på Kjensli, mens Andreas Hansen døde 26. juni 1905.

Dette ekteparet fikk ni barn, og la oss dvele litt med det første av disse:

Det var en gutt som ble født 3. januar 1854. Han ble døpt i Nesodden kirke 26. februar samme år og fikk navnet Hans Johan An-

Amerikanere på besøk på Kjensli gård i mai 2008. Fra venstre: Susan Leha (datter av Nancy), Nancy Parker (barnebarn til Bertha Kjensli), Jannet Dean Asp (gift med Carl), Katherine Asp (datter til Carl), Carl William Asp (barnebarn til Bertha Kjensli) og William Aron (sønn til Carl).

dreassen (Kjensli). Han giftet seg med Boel Regine Kristiansdatter. Hun var født på plassen Nyborg på Fjellstrand 4. april 1858 og døpt i Nesodden kirke 11. september samme år.

Hans Johan og Boel giftet seg i romjulen 1879 i Nesodden kirke.

Det første stedet ekteparet bosatte seg var plassen Svenskerud oppe ved Granerud. Her ble deres første barn født. Siden Boel Regine var av Granerud-slekt, er det vel trolig at hun har vært en medvirkende årsak til at de fikk tak i dette stedet. De bodde ikke her så lenge før de flyttet ned til Ellingstad.

Søsknene Hans Johan Kjensli og Bertha Amalie Kjensli som begge reiste til Chicago.

Så inn på slutten av 1890-tallet flyttet Hans Johan Andreassen Kjensli med sin kone og barn inn til Kampen i Oslo. De bodde i Ullensakergaten 14, og etter noen år i Nordmannsgaten. Her hadde han to hester, her var han vognmann, og her døde Hans Johan 16. oktober 1924, mens hans kone Boel døde 25. januar 1925.

Det var også her en stor familie, men vi skal fokusere på to av barna; datteren Bertha og sønnen Johan.

Bertha dro til onkel

Bertha Amalie Kjensli ble født 17. september 1882 på Ellingstad på Nesodden. Hun reiste av gårde til Chicago med SS "Hellige Olav" den 24. mars 1904 og kom til New York 10. april 1904. Det var hennes onkel Peter Nyborg (bror til hennes mor) som fikk henne over. Han hadde emigrert i 1883. Her i Chicago arbeidet hun som hushol-

derske hos en baker, og det var fortsatt hennes onkel Peter Nyborg som passet på og delvis underholdt henne. Begge bodde i Cook County, som var den skandinaviske enklaven i Chicago by på denne tiden. Her møtte hun så den danske smeden Jeppe Sorensen Ladegaard, og det ble giftemål i Ev. W. Lutheran Bethesda Church i Chicago 30. august 1905. Forlovere var hennes onkel Petter Nyborg og Henrik Jorgensen. Så kom tre barn som perler på en snor, Waldemar Soren i 1907, Astrid Boel i 1909 og en gutt som døde like etter fødselen i 1912. Det gikk ikke så bra med smedarbeidet, og familien besluttet å flytte til Cleveland i staten Ohio i årene 1913–1914. Her i Ohio ble deres datter Dorothy Anna født i 1916.

I tillegg til sin egen barneflokk tok hun også til seg broren Johan Hans sin yngste sønn "Bob" og hadde ham fram til konfirmasjonen.

Årene gikk, og på 1950-tallet fikk Bartha (Bertha ble skrevet slik i Amerika) et slag, og hennes venstre side ble lammet. Det ble en tung tid, og da mannen hennes Jeppe Ladegaard døde i 1964, flyttet hun inn til sin datter Dorothy. Det gikk ikke lang tid før hun ble syk, og 82 år gammel døde Bartha 26. november 1964. Damen som var født Kjensli på plassen Ellingstad på Nesodden.

Kjensli ble til Kinsley

Hans Johan Kjensli het det femte barnet i familien til Hans og Boel Kjensli. Han var født 29. desember 1888 på Fjeld på Nesodden. Som sin søster Bertha ville han også ut i verden. Onkel Petter Nyborg var også her den som sto bak prosjektet. Han fikk Hans Johan over til Chicago. Han dro av gårde, med SS "United States" fra Kristiania 17. mai 1907 og kom til New York 28. mai 1907. Nå var det ikke så lett for amerikanere å uttale navnet Kjensli, så derfor ble det til at han kalte seg KINSLEY. Et navn som fortsatt er i bruk i Amerika.

Så ble det giftemål for Hans Johan Kinsley. Han hadde truffet Jenny Marie Eleanor Anderson på båten over Atlanteren, og det ble de to. Hun skulle også over til sin onkel i Chicago. Det ble fire barn i perioden 1912–1919. I 1919 døde Jenny Kinsley bare 32 år gammel. Hans Johan satt tilbake med fire barn i alderen ni til to år gamle. Den yngste, som het Robert, ble da tatt hånd om av sin tante Bartha

Hans Johan Kjenslis fire barn Arnold, Roy, Walter og Bob, fotografert i Amerika.

og bodde hos henne til han var 16 år gammel. De tre andre ble plassert på barnehjem.

Hans Johan giftet seg på nytt med Esther, og fikk en sønn med henne. Dette ekteskapet ble ikke vellykket, da hans kone Esther ble mentalt syk. Hans Johan Kinsley (Kjensli) døde 68 år gammel i 1956.

En reiste og kom tilbake

Det var også en bror som het Axel Kjensli. Han var født 12. juli 1884 på Ellingstad. Han reiste også over til Chicago. I byen bodde han rundt 10 år før han vendte nesen hjem, og han havnet på sitt fødested Nesodden. Han giftet seg med Anna Holstad, og de fikk fire barn. Nå var det meningen at Axel og kona skulle flytte tilbake til Chicago, men årene gikk, og det ble aldri noen retur. Barna som kom fikk imidlertid amerikanske navn: Woodrow Arne Kjensli født i 1913, Howard Bayles Kjensli i 1915, de to siste fikk norske navn Thora Kjensli i 1922 og Hans Johan Kjensli i 1928.

Axel Kjensli bodde i eget hus rett syd for Nesodden kirke. Han mistet også sin kone tidlig, for Anna døde bare 50 år gammel i 1935. Axel Kjensli døde i 1956 og er gravlagt på Nesodden kirkegård.

De andre ble hjemme

Søskenflokket i Kjensli-familien som flyttet til Kampen i Oslo besto av flere enn de tre som reiste til Chicago.

Karl Bernhard Kjensli født 1880 var den eldste.

Ragna Mathilde Kjensli var født i 1886, også hun som sin bror Axel skulle bli Nesoddboer. Hun giftet seg med Ingvald Jacob Hokholt og ble kjøpmannskone på Fjellstrand. Hun ble dessverre ingen gammel dame, hun døde 44 år gammel i 1930.

Kristian Oluf Kjensli ble født i 1891. Om ham vet vi at han flyttet til Romerike og giftet seg der.

Eli Charlotte Kjensli født 1892. Hun ble gift med Olaf Sverre Andersen. De bodde i Oslo. Det skal dessuten ha vært en Bergliot Kjensli i denne familien.

Søsknene Nancy Parker og Carl William Asp som var barnebarn av Bartha Kjensli (barn Astrid Boel) hadde via slektssøken på inter-

nett kommet i kontakt med artikkelforfatteren. Slektsdata ble utvekset og billett til Skandinavia ble bestilt. Det ble besøk i Danmark, Norge og Sverige.

10. mai 2008 ble en stor dag for de seks amerikanerne som ville finne sine røtter. Et flott besøk på Kjensli gård og på Ellingstad hvor man fikk servert kaffe og vafler, og sett på stedet der "mormor" var født, sto på et tettpakket program. Et besøk i Nesodden kirke var også lagt inn, og det var en liten tåre i øyekroken da de ved selvsyn fikk se døpefonten der Bartha hadde blitt døpt i 1882. Det ble også tid til et besøk på stedet der Barthas bror Axel bodde etter hjemkomsten fra Amerika.

Det ble knyttet flere familieband mellom Kjensli-slekten på Nesodden og den amerikanske slekten denne dagen.

De tre husmanns- plassene Kvistemyr, Krøkla og Orebukta

Av Lasse A. Andresen

Det er tett skog nedover åskammen. Vi har pakket sekken og vandrer fra plassen Graneruddalen, som ligger ved bredden av Dalatjernet, over åskammen og ned mot sjøen. Vi skal besøke de tre plassene «Kvistemyr», «Krøkleodden» og «Orebukta».

Til gården Granerud hørte et stort skogsområde som strakk seg fra hovedgården ned til Oslofjorden, helt fra Svestad i sør til Fjellstrand i nord. Her bruker vi med hensikt de moderne navn på stedene, slik at det skal bli litt lettere å kjenne seg igjen i området. Under gården Granerud lå husmannsplassen Graneruddalen, eller bare Dalen, som den etter hvert skulle hete.

I 1850-årene ble de to husmannsplassene «Krøkleodden» og «Kvistemyr» befolket, mens «Orebukta» fulgte etter på slutten av 1870-årene.

Det neste som skjer er at folkene i Graneruddalen blir selveiere, og de tre plassene blir husmannsplasser under Graneruddalen.

La oss starte med det eldste stedet, «Kvistemyr», og folkene der.

Kvistemyr

Når vi kommer et stykke ned gjennom skogen, ser vi en lysning og en slak slette som strekker seg sydovert. Ikke rart at det slo seg ned folk her i denne lille oasen blant furukledde knauser og koller.

*Lillebo
der
Margit
Berntsen
bodde i
mange år.*

Småsøsknene skulle gå til skolen i Persilengen på Fjellstrand, men veien var lang for små barneben. Det var for de små å legge ut på Kvistemyrveien. Barna kom fra Nordstrand (Krøkleodden), fra Orebukta og fra Kvistemyr. Lina som var yngst kom fra Kvistemyr. Det var trygt og godt å ha følge av eldre søsken på den kronglete og lange skoleveien: opp den bratte bakken langs Tjubekken (Dalbo-bekken) før de kunne se røyken fra pipa på Beksrud. Veien gikk videre langs nordsiden av Dalatjernet. Der kom de inn på stien fra Dalen, Klypen og Nylenna. Denne førte dem opp gjennom skogen til Nyborgdammen. Derfra bar det like til Persilengen skole. De var gode venninner, skolejentene Lina fra Kvistemyr og Ragna fra Nordstrand.

Inn i et nytt århundre

Den store tomten Graneruddalen ble etter hvert stykket opp. I 1890 hadde Karl Hansen kjøpt Krøkla, stedet vi i dag kjenner som Nordstrand. I 1900 ble Orebukta skilt ut som selveid tomt, og i 1907 fikk også Kvistemyr eget gårds- og bruksnummer.

Hvem var det som bodde i Kvistemyr da vi gikk inn i et nytt århundre?

Fra folketellingen i 1900 ser vi at Petter Johansen og Thora, begge 43 år gamle, bodde i Kvistemyr. Petter var et av barna på Granerud-

dalen. Han var isarbeider, et svært vanlig yrke på Nesodden på denne tida. Videre ser vi at Petter også drev som skogsarbeider. Kona stelte hjemme. Hun hadde nok vært gift tidligere, for hun hadde med seg tre barn. Ole som var 18 år og født i Fredrikstad, Thorleif som var 14 år og født i Risør og Ruth som var 10 år, også hun født i Fredrikstad.

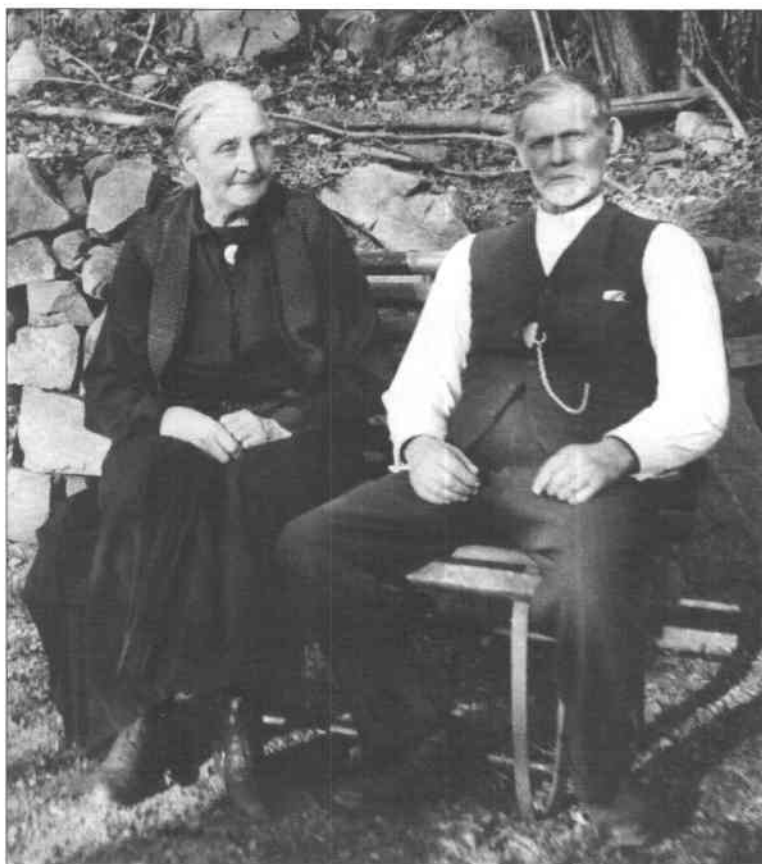
Hvor Petter hadde truffet Thora er ikke kjent, men sammen fikk de en datter, Astrid, som bare var året idet vi går inn i det nye sekelet.

Petter Johansen ble ingen gammel mann, han døde i 1902, 45 år gammel. Petter Johansen var forøvrig onkel til Karl Dalen, som senere ble en kjent person i lokalmiljøet.

Da Thora ble enke, flyttet hun i 1907 sammen med de to minste barna inn til Kristiania, men hun er tilbake på Nesodden i oktober 1914. På grunn av husmangel i Kristiania bor hun på Nesodden en tid. Nå heter hun bare Thora Kvistemyr. En av døtrene oppe på Graneruddalen het Marie Emilie Johansen. Hun var født i 1867 og

En flott familie Berntsen i Kvistemyr.

*Marie og
Herman
Berntsen.*

søster av før nevnte Petter. Marie Emile fant sin livsledsager et stykke vei unna, på Linnebråta i Frogn. Den utkårede var Hermann Edv. Berntsen, som var ett år eldre enn Marie. De ble gift i Nesodden kirke 11. juli 1894.

Hvor de bosatte seg de første årene er ikke helt klart, men i 1898 finner vi dem på Mellom Kopperud. Det kan vi se av stedet der barna blir født. Datteren Margit, som kom til verden dette året, ble født på Kopperud. Så kom sønnen Hilmar i 1900, også han på Kopperud. Dernest Alfred Hermann i 1902, og julepresangen Olav som kom til verden lille julaften i 1905.

Men så i 1906 bærer det til Kvistemyr, og i 1907 blir eiendommen

formelt solgt fra Jørgen Johansen Dalen til svogeren Hermann Edv. Berntsen for 4.200 kroner, men da hadde de allerede bodd der ett år.

Da sønnen Alfred overtar i Kvistemyr før krigen, flytter Hermann og Marie ned i det lille huset, og tomta blir delt. Eiendommen med det store huset får nå navnet Askvik, mens det lille huset, kalt Lillebo, beholder det gamle gårds- og bruksnummeret og gårdsnavnet Kvistemyr.

Marie døde i 1939, mens Hermann levde like til 1954.

Krøka (Krøkleodden)

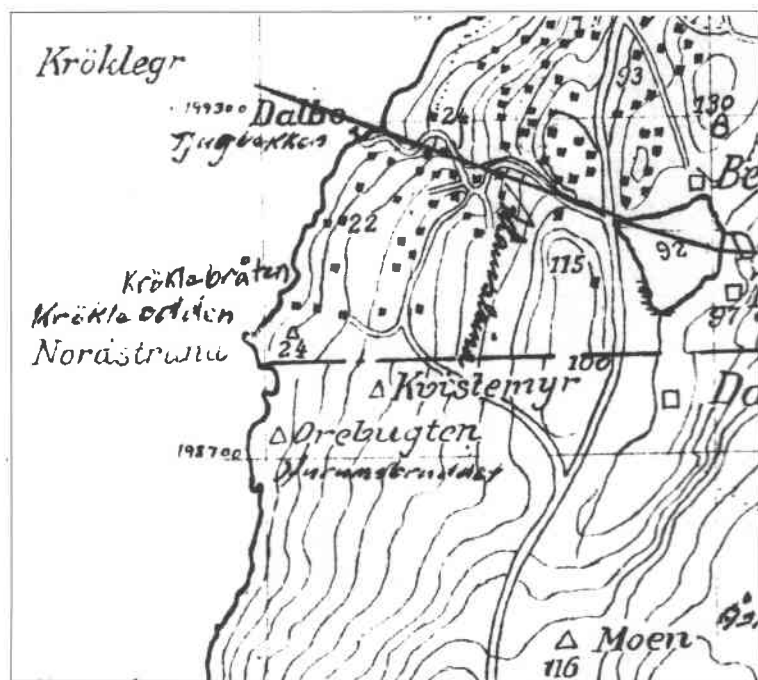
Vi må tilbake til året 1862 for å finne den første kjente bosettingen på Krøkleodden. Som vi har hørt før, var Krøkleodden på denne tiden en husmannsplass under Granerud gård. Det var Nils Hansen, født i Svestadstøa litt lenger syd, og hans kone Helene Hansdatter

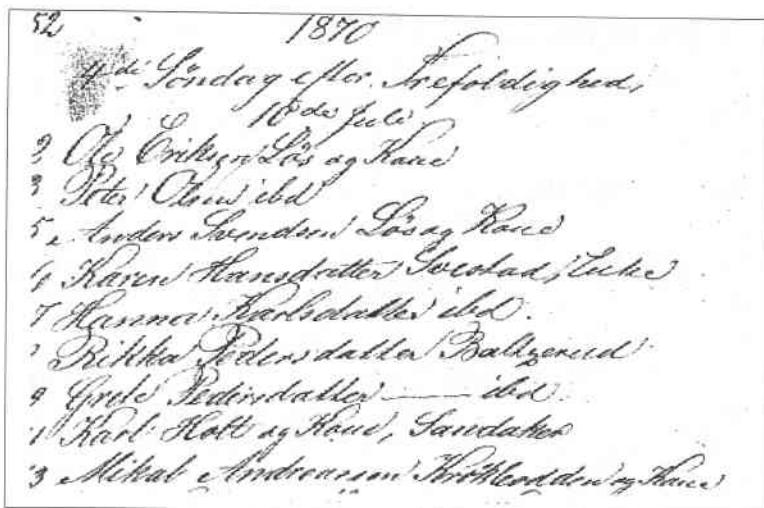
Hans Petter Hansen som vokste opp på Krøkla, sitter her med sin kone og barneflokk. De flyttet til Kristiania.

fra Flatebybråtan som hadde slått seg ned her. I en besøksbok fra Nesodden kirke finner vi at Nils Hansen Krøkleodden og kone var i kirken 6. juni 1862. Hos ekteparet bodde et oppfostringsbarn. Året etter, 14. juni 1863, stod Wilhelm Julius Kristiansen, Krøkleodden, til konfirmasjon i kirken. Kort tid senere flytter Nils Hansen og familien og bosetter seg på Sørli, hvor slekten ble boende i flere generasjoner. Den neste familien som flyttet inn på Krøkleodden var Hans Christian Olsen og hans kone Berthe Marie Hansdatter. Hun var søster til Helene som nettopp hadde flyttet til Sørli.

Hans Christian var født i Enebakk og kom i arbeid på fabrikk i Christiania. Her traff han husmannsdatteren fra Flatebybråtan på Nesodden og ble gift med henne. Paret flyttet ut til Nesodden og bodde på Karlstad, Mellomstrand og Sørli før vi finner dem på Krøkleodden i 1865. Her bor de med sine to barn Hans Petter og Marthe Marie. Heller ikke her bodde familien lenge. Da kona Berthe Marie døde på slutten av 1860-tallet, emigrerte datteren til Amerika,

Et kartut-snitt som viser plasseringen av de tre husmannsplassene.

En natt-
 verdsbok
 fra 1870
 forteller
 oss at
 Mikal
 Andreas-
 sen og
 kone bodde
 på Krøkle-
 odden (se
 nederst).

og sønnen ble sjømann og flyttet til Christiania. Det neste vi vet, er at det dukker opp et auksjonsskjøte datert 15. februar 1868 til Mikal Andreassen på et hus på Krøkleodden for 70 spesiedaler. I panteboken står det at Mikal Andreassen låner 35 spesiedaler av kaptein J. Th. Abrahamsen med pant i huset. Mikal var sjømann, og han hadde bodd på plassen Contra borte ved Løes. Fra 1869 bodde han med sin familie på Krøkleodden.

I 1874 kjøpte han stedet Tajebråten på Fagerstrand og begynte senere som jakteeier i Oslofjorden.

En fisker fra Steila

I de neste femten år vet vi ikke hva som foregikk på fiskerplassen Krøkleodden, ikke før i 1890 da nåværende familie kom til plassen.

I 1890 selger fisker Karl Hansen en del av øya Landsteila til firma A. Hiorth i Kristiania. De skulle sette opp «Oljecisterner» på øyene. Prisen Karl Hansen fikk var 5500 kroner. Sønnen til den første fyrvokteren på Steilene Fyr skulle nå bli landfast. Hva gjør han med pengene? Han kjøper plassen Krøkla litt syd for Fjellstrand. Det var enken etter Johan Pedersen i Graneruddalen, Maren, som solgte stedet.

I skjøte som er skrevet 5. juli 1890 heter det at Karl Hansen kjøpte

en parsell «Nordstrand» kallet. Karl betalte 800 kroner for parsellen. Handelen ble tinglyst i mars 1891. Nesten ubebodd lå det lille fiskerstedet, en familie i Orebukta og en familie i Kvistemyr var naboene.

Den lille fiskerstua som sto på plassen, huset familien de første årene, men i 1898 sto et stort, nytt hus ferdig på tomten Nordstrand. Fra nå av er det bare grunnen utenfor som minner om det gamle navnet «Krøkleodden», grunnen heter fortsatt «Krøklegrunnen».

Krøkleodden og krøklegrunnen – Hvor kommer navnene fra?

En teori er at opphavet til navnet Krøkleodden kan komme av navnet til småsilda krøkle slik det heter i Romsdalen, og at odden er

Julie og Karl Hansen omkranset av barna (fra venstre) Carl, Pauli, Hans, Mathilde og Olga. Helt fremst sitter yngste datter Ragna.

oppkalt etter fiskeklassen utenfor. Selv i dag, 140 år senere, kan man fiske sild her ute på Krøklegrunnen, men lokalkjent må man være, sildehølet kan være vrient å finne!

En annen teori som vi kan lese i boka til Gustav Indrebø, er at navnet er avledet av krekle eller krokete tre, og at navnet på odden er oppkalt etter alle de krokete trærne som skal ha stått inne på odden. Da er navnet Krøkleodden eldst, og navnet Krøklegrunnen er avledet fra Krøkleodden. Hva som er riktig, strides altså de lærde om.

Nordstrand

Karl Hansen, som altså var sønn til fyrvokteren på Fyr-Steila, var gift med naboenta Julie Martinsen fra Per-Steila. De hadde vært gift i 21 år da de kom flyttende i åpen båt til Nordstrand i 1890. Barneflokket besto av seks barn i alderen 20 til 3 år. Sammen med Karl og hans familie kom også hans eldre halvbror Olaus. Han ble boende i hytta innerst i båthavna fram til sin død i 1900.

En av de eldste bygningene er trolig hytta nede ved sjøen hvor Olaus bodde, og som Birger og Lillemor Karlsen fra Fjellstrand eide i mange år.

Karl og Julie bygget opp stedet Nordstrand, med båthavn og hage. Brygge for rutebåten, ble bygget og snart skilte han ut tomten Sørstrand. Karl og Julie Hansen på Nordstrand fikk tidlig både strøm og telefon, de hadde nummer 6 i Fjeldstrand sentral. Karl Hansen, som selv var født i 1847, var nok ikke lite forundret over det nye framskrittet med lyset, for da den første lykten ble tent ikke lenge etter 1917, utbrøt han straks: «Slokk den løkta».

Karl Hansen levde til han var 78 år, han døde i 1927. I 1934 overlot enken Julie Hansen stedet til sin sønn Carl Carlsen Aas.

Julie ble 91 år gammel og døde i 1939. Hun døde bare tre uker etter Marie i Kvistemyr, begge hadde da bodd på Nordstrand i nesten 50 år.

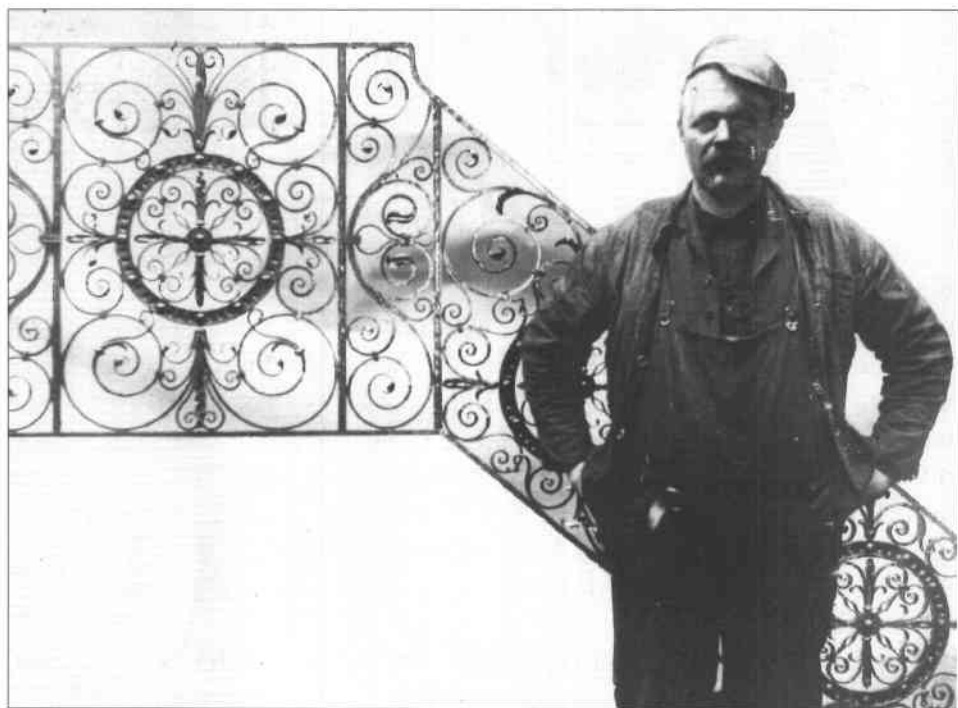
De fikk barna Mathilde Julianne Hansen f. 1870 d. 1956, (ugift) Hans Martinius Hellerud f. 1873 d. 1956, Olga Kathinka Hansen f. 1880 d. 1968 (gift Mathisen), Carl Olai Carlsen Aas f. 1883 d. 1971,

Pauli Axel Hansen f. 1885 d. 1970 og Ragna Terese Hansen f. 1887 d. 1976 (gift Borgen).

Orebukta

Maren Petersdatter var født 1847 på plassen Kongebråtan. Hun ble gift med den syv år yngre Knut Syversen som i 1873 hadde kommet flyttende til Nesodden fra Sør-Odal. Foreldrene til Maren bodde på Langfjeld på Fagerstrand, og det var også dit Knut hadde kommet. Det hastet nok med å stille til bryllup i 1875, for det første barnet, Sigurd, var på vei.

Den 15. juli 1881 inngår Knut Syversen og Maren en leiekontrakt med enken Maren Johansen på småbruket Graneruddalen, om bruk av et område nede ved fjorden. Husmannsplassen fikk navnet "Orebugten" som kommer av trenavnet or eller older. Da enken i

Sigurd Knudsen flyttet til Boston i USA. Han var en dyktig smed.

Den fine lille stua i Orebukta.

Graneruddalen døde i 1891, ble kontrakten med Knut Syversen i Orebukta arvet eller overdratt til hennes barn Petter, Marie, Mathilde og Jørgen Dalen.

I folketellingen for Nesodden for året 1891 heter det at Knut Syversen forpakter et lite jordstykke, at han er hustømmermann og isarbeider. I 1900 ble plassen Orebukta skilt ut fra hovedbølet Graneruddalen, men skjøtet ble ikke tinglyst før i 1905. Knut Syversen betalte 400 kroner for tomt og hus i Orebukta. Da hadde han leid eller forpaktet det i over 20 år! Orebukta fikk G.nr. 28, b.nr. 12.

Her nede i den vesle stua vokste det opp en barneflokk på seks og ett pleiebarn.

Knut Syversen døde samme dag som første verdenskrig startet, 11.11.1914, bare 57 år gammel, mens hans kone Maren døde i 1922 i sitt 75 år. Hun hadde da bodd i Orebukta i 41 år.

Fra venstre Karl Knudsen, Emma Knudsen og Signe Knudsen. Pikene emigrerte til Boston i USA.

Barna var Sigurd Knudsen f. 1876 (emigrerte til Boston), Sofie Knudsen f. 1876 d. 1893, Emma Alise Knudsen f. 1879 d. 1966 (emigrerte til Boston), Karl Johan Knudsen f. 1882 d. 1956, (hans etterkommere eier fortsatt Orebukta), George Alexander Knudsen f. 1884 d. 1938, Helga Louise Knudsen f. 1886 d. 1887 og Signe Konstanse Knudsen f. 1894 d. 1970 (Emigrerte til Boston).

Utskrevne hester

Av Leiv Bjerve

Feltartilleriregiment nr. 1

J. nr. M. 490/40.

Oslo den 30. mars 1940.
Fred. Olsensgt. 6

1400000
Komm. Kontor
Ank - 1 APR. 1940
J. nr. 613

Rek.

Til

Nesodden formannskap.

Utskriving av hester og kjøretøyer ved mobilisering.

./.

Vedlagt sendes Kommunens plan og lister tilbake. Regimentet har fylt ut planens litera c og d.

Kommunen anfører at "For rode nr. 1 kan for tiden ikke skaffes det nødvendige antall hester".

I listene er ført opp i alt 42 hester, mens Kommunen skal framstille 43. Det mangler således 1 hest. Regimentet går ut fra at denne hest kan skaffes fra de andre roder. Dessuten burde vært ført opp en reserve på 10 % i henhold til Hesteutskrivingsreglementets pkt. 42.

I listene skal i rubrikken "hvor" angis det samlingssted som er nevnt i planens litera e. Listene bør dateres og underskrives av vedkommende medlem av det kommunale utvalg. Kvittering for tilsigelsen skal først gis ved mobilisering (jfr. Hesteutskrivingsreglementets pkt. 55).

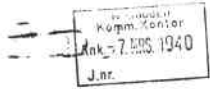
./.

Angående ny lov av 10/6 - 1938 om utskrivning av hester og kjøretøyer ved mobilisering og dens innflytelse på oppsettingen av Kommunens lister vises til vedliggende bemerkninger.

Leiv Bjerve
Nestkommanderende
ved A.R. 1

Sendes med samtlige dokumenter hr. gårdbr. Johan Høkholt til gjennemsyn og retting og retur.
Nesodden formannskap, 3/4.1940.

Leiv Bjerve

Liste

over

utskrevne hester og kjøretøier, gjeldende for

rode nr. 2 av Nesodden kommune.

Shal fremstilles 15 hester 9 vogner.

Det var mørke skyer over Europa, og på våren 1940 skulle Feltartilleriregiment nr. 1 ha en oversikt over kommunens hester. Legg merke til datoene på skrevet til Nesodden formannskap, datert 30. mars 1940 og videresendt til gårdbruker Johan Hokholt 3. april 1940. Det var nok litt for sent dette, for bare seks dager senere kom jo invasjonen av Norge. Vi kan også se hvilke gårder som skulle bidra, og hestenes alder og hudfarge. Det er også å bemerke at gården Hokholt skulle bidra med to ridehester, en på 6 år og en på 14 år. De andre hestene var arbeidshester. Gårdene skulle også stille med firehjuls arbeidsvogner – ni i tallet.

Gårdsnr., br.nr., navn	Eierens navn	Skal			Fremstille		
		små- tids- hester	hestenes alder og avtegn	antall takk- hester	hestenes alder og avtegn	antall takk- hester	antall takk- hester
Lokkøst ga. nr. 18 br. nr. 2	Johan Lokkøst	1	6 år Rød			1	
" " 18. " 1	Olaf Lokkøst	1	14 år Brun.				
Hasle " " 16 " 203	Jørgen Willeson			1	7 år Sort.	1	
" " 16 " 6	O. B. Heltgen			1	9 år Brun.	1	
Trange " " 15 " 1	Panna Trange			1	13 år Rødt.		
Grootad " " 14 " 2	Wille. Grootad			1	12 år Rød.	1	
" " 14 " 3	Erling Sundersen			1	14 år Brun.	1	
Fruendingrud	Panna Fruendingrud			1	14 år Rød.	1	
Løes ga. nr. 10 " 3	Panna Martensen			1	7 år Blak.		
" " 10 " 1	Martus Løes			1	12 år Brun.	1	
Bjringan	Jørgensen			1	9 år Brun.	1	
Partigården " " 11 " 1	A. Andersen				9 år	1	
Baltgerud	Børak. Franerud			1	Brun.		
Hasle ga. nr. 10 br. nr. 203	J. Willeson			1	6 år Brun.		
Naverud.	H. Martensen			1	5 år Sort.		
Pandåsen	Jørgen Gullevud			1	9 år Brun.		

Kollonene fra venstre viser gårdsnavnet, eieren, hestens farge og alder.

Det gamle gårdsarkivet

Av Harald Lorentzen

Et av de lokalhistoriske klenodier er nå kommet i Nesodden Historielags varetekt. Det er det gamle "Gårdsarkivet" etter Albert Raaen som i mange år har vært oppbevart av Kiwanis Club, ved nå avdøde Per Wetlesen på Gjøfjell gård.

Gårdsarkivet er nå plassert i Nesodden Historielags arkivrom på Nesoddtunet. Planene er å digitalisere arkivet og gjøre det tilgjengelig for alle gjennom Nesodden Historielags nettside.

Arkivet omfatter ikke bare Nesodden kommune, men også Oppegård og deler av Østre Aker, samt alle øyene i Oslo havn. Arkivet er bygget opp rundt matrikkelgårdene og går systematisk fra den eldste kirkebokutskrift (for Nesoddens vedkommende fra ca. 1709) fram til ca. 1865. Arkivet omfatter også soldatutskrivninger og skifteopplysninger fra samme periode. Noe av det som er unikt med arkivet er at Raaen har krysskoblet informasjon. Han har skrevet ned faddere ved barnedåper og forlovere ved giftemål, og disse har han plassert under den gården der disse menneskene hørte hjemme. De ordinære opplysningene om dåp, konfirmasjon, giftemål og død er selvsagt også lagt under de ulike gårdene. I tillegg har han notert på kartotekkortene hvor han mener de ulike menneskene kom fra – eller flyttet til, noe som er utrolig viktig for å kunne følge slektenes gang.

Under de ulike gårdene ligger også husmannsplassene og også disse med opplysninger om beboere og hendelser. Husmannsplassene er jo i den gamle Nesoddboka til Hj. Berner ikke viet så stor

Det gamle bygdearkivet står trygt på Nesodden kommunes fjernarkiv, der også Nesodden Historielag har sitt materiell.

oppmerksomhet, men de er desto viktigere for slekt og lokalhistoriens gang. Nesodden Historielag takker familien Wetlesen for pietetsfull oppbevaring og at de ønsket at laget skulle ta vare på dette unike lokalhistoriske klenodiet.

I Follominne skrev H. Chr. Mamen på 1980-tallet en artikkel: "Albert Raaen og hans slekthistoriske arbeid". Vi gjengir her deler av denne artikkel som forteller om denne mannen og hans lidenskap.

"I 1971 døde Albert Raaen, livsvarig medlem av Follo Historie- og Museums lag. Når vi her vil risse hans runer, kommer det av at han ved sin død etterlot seg et enormt arbeid om gårder og slekter på Nesodden og Oppegård. Han hadde 10 kartotekskuffer fulle av kort, og dette verdifulle materiale er nå tenkt som grunnstamme i et verk om disse bygder som har hørt sammen i så lange tider.

Albert Raaen var trønder, født i Hegra i 1887. Etter opphold i USA gikk han på underoffiserskole, siden handelskole og kom i 1912 inn i Handel- og Bankfunksjonærens Forening hvor han i 1927 ble formann, et verv han hadde helt til 1942.

Han hadde i mange år landsted på Nesodden, og han pleiet her en annen av sine store lidenskaper – birøkt.

Det var naturlig at hans hjembygd Stjørdal fikk særlig del i hans lokalhistoriske interesser. Som pensjonist gikk han daglig med sin matpakke til Riksarkivet eller Statsarkivet i Oslo – i om lag 25 år. Ved hans død uttrykte Jon Leirfall hjembygdenes takk for det han hadde utrettet for Stjørdalsboka: Han skrev av gamle dokumenter i arkivene i Oslo, og han var en pålitelig avskriver og en sikker tolker av gotisk håndskrift. Han var historiker, sier Leirfall, og kunne sortere ut det som hadde interesse i dokumentene og sette dette inn i rikshistorisk og lokalhistorisk sammenheng. Leirfall karakteriserte ham som en fin representant for våre gamle underoffiserskoler. Han var høyreist og rank som en grenader til det siste. I en minnetale ved hans død skrev Bergens Arbeiderblad 1. november 1971 at han var begunstiget med en sjelden arbeidsevne. Når man ser de fyldige kartotekskuffer med opplysninger om gårder og slekter på Nesodden og Oppegård, så forstår man at det var sant. Og nå har hans enke stilt dette materiale til disposisjon for disse bygder. Det er en utfordring som må bli tatt opp.

Det er Kiwanis Klubb på Nesodden som har arkivet og som har fått i oppdrag å arbeide videre med prosjektet.

Vi kan vente oss et verk om Nesodden og Oppegård – takket være trønderen og fagforeningsmannen, lokalhistorikeren og arbeidsjernet Albert Raaen, som var så glad i bygda hvor han hadde sitt landsted."

Gaver til Nesodden Historielag 2007/2008

Knut og Anne-Marie Gahre Falkenberg:

1 stk. Nesoddfilm 1935 16. med mer. 22 minutter.

Aud Wetlesen:

Bygdearkivet fra Nesodden, Oppegård,
Aker ca. 1680–1865.

Roar Johnsen:

Protokoller fra Flaskebekk Idrettsforening.

Familien Juelsen – Flaskebekk:

Flaskebekk vels historie 1944.

NESODDEN HISTORIELAG HAR MANGE AKTIVITETER OG OPPGAVER

NESODDENS KIRKEVEIER

Folder, del I

Opplysninger knyttet til gårder
og enkelte historiske steder
på strekningen

NORDRE GJØFJELD
NESODDEN KIRKE

